0:00 / 6:26

കുമാരസംഭവം സർഗം 17 *(വേദഭൂമിപാഠഃ)* END

ദൃഷ്ട്വാഭ്യുപേതമഥ ദൈത്യപതിം പുരസ്താ-
ത്സങ്ഗ്രാമകേലികുതുകേന ഘനപ്രമോദമ്.
യോദ്ധും മദേന മിമിലുഃ കകുഭാമധീശാ
ബാണാന്ധകാരിതദിഗമ്ബരഗർഭമേത്യ..1..

ദേവദ്വിഷാം പരിവൃഢോ വികടം വിഹസ്യ
ബാണാവലീഭിരമരാന്വികടാന്വവർഷ.
ശൈലാനിവ പ്രവരവാരിധരലോ ഗരിഷ്ഠാ-
നദ്ഭിഃ പരാഭിരഥ ഗാഢമനാരതാഭിഃ..2..

ജമ്ഭദ്വിഷത്പ്രഭൃതിദിക്പതിചാപമുക്താ
ബാണാഃ ശിതാഃ ദനുജനായകബാണസങ്ഘാൻ.
അഹ്നായ താർക്ഷ്യനിവഹാ ഇവ നാഗപൂഗാ-
ന്സദ്യോ വിചിച്ഛിദുരലം കണശോ രണാന്തേ..3..

താൻപ്രജ്വലത്ഫലമുഖൈർവിഷമൈഃ സുരാരി-
നാമാങ്കിതൈഃ പിഹിതദിഗ്ഗഗനാന്തരാലൈഃ.
ആച്ഛാദിതസ്തൃണചയാനിവ ഹവ്യവാഹ-
ശ്ചിച്ഛേദ സോഽപി സുരസൈന്യശരാഞ്ശരൗഘൈഃ..4..

ദൈത്യേശ്വരോ ജ്വലിതരോഷവിശേഷഭീമഃ
സദ്യോ മുമോച യുധി യാന്വിശിഖാൻസഹേലഃ.
തേ പ്രാപുരുദ്ഭടഭുജങ്ഗമഭീമഭാവം
ഗാഢം ബബന്ധുരപി താംസ്ത്രിദശേന്ദ്രമുഖ്യാൻ..5..

തേ നാഗപാശവിശിഖൈരസുരേണ ബദ്ധാഃ
ശ്വാസാനിലാകുലമുഖാ വിമുഖാ രണസ്യ.
ദിങ്നായകാ ബലരിപുപ്രമുഖാഃ സ്മരാരി-
സൂനോഃ സമീപമഗമന്വിപദന്തഹേതോഃ..6..

ദൃഷ്ടിപ്രപാതവശതോഽപി പുരാരിസൂനോ-
സ്തേ നാഗപാശഘനബന്ധവിപത്തിദുഃഖാത്.
ഇന്ദ്രാദയോ മുമുചിരേ സ്വയമസ്യ ദേവാഃ
സേവാം വ്യധുർനികടമേത്യ മഹാജിഗീഷോഃ..7..

ഉദ്ദീപ്തകോപദഹനോഽഥ സുരേന്ദ്രശത്രു-
രഹ്നായ സാരഥിമവോചത ചണ്ഡബാഹുഃ.
ബദ്ധാ മയാ സുരപതിപ്രമുഖാഃ പ്രസഹ്യ
ബാലസ്യ ധൂർജടിസുതസ്യ നിരീക്ഷണേന..8..

മുക്താ ബഭൂവുരധുനാ തദിമാന്വിഹായ
കർതാസ്മ്യമും സമരഭൂമിപശൂപഹാരമ്.
തത്സ്യന്ദനം സപദി വാഹയ ശംഭുസൂനും
ദ്രഷ്ടാസ്മി ദർപിതഭുജാബലമാഹവായ..9..

തത്സ്യന്ദനഃ സപദി സാരഥിസംപ്രണുന്നഃ
പ്രക്ഷുബ്ധവാരിധരധീരഗഭീരഘോഷഃ.
ചണ്ഡശ്ചചാല ദലിതാഖിലശത്രുസൈന്യ-
മാംസാസ്ഥിശോണിതവിപങ്കവിലുപ്തചക്രഃ..10..

ദൃഷ്ട്വാ രഥം പ്രലയവാതചലദ്ഗിരീന്ദ്ര-
കല്പം ദലദ്വലവിരാവവിശേഷരൗദ്രമ്.
അഭ്യാഗതം സുരരിപോഃ സുരരാജസൈന്യം
ക്ഷോഭം ജഗാമ പരമം ഭയവേപമാനമ്..11..

പ്രക്ഷുഭ്യമാണമവലോക്യ ദിഗീശസൈന്യം
ശംഭോഃ സുതം കലഹകേലികുതൂഹലോത്കമ്.
ഉദ്ദാമദോഃകലിതകാർമുകദണ്ഡചണ്ഡഃ
പ്രോവാച വാചമുപഗമ്യ സ കാർത്തികേയമ്..12..

രേ ശംഭുതാപസശിശോ ! ബത മുഞ്ച മുഞ്ച
ദോർദർപമത്ര വിരമ ത്രിദിവേന്ദ്രകാര്യാത്.
ശസ്ത്രൈഃ കിമത്ര ഭവതോഽനുചിതൈരതീവ
ബാലത്വകോമലഭുജാതുലഭാരഭൂതൈഃ..13..

ഏവം ത്വമേവ തനയോഽസി ഗിരീശഗൗര്യോഃ
കിം യാസി കാലവിഷയം വിഷമൈഃ ശരൈർമേ.
സങ്ഗ്രാമതോഽപസര ജീവ പിതുർജനന്യാ
സ്തൂർണം പ്രവിശ്യ വരമങ്കതലം വിധേഹി..14..

സമ്യക്സ്വയം കില വിമൃശ്യ ഗിരീശപുത്ര
ജമ്ഭദ്വിഷോഽസ്യ ജഹിഹി പ്രതിപക്ഷമാശു.
ഏഷ സ്വയം പയസി മജ്ജതി ദുർവിഗാഹ്യേ
പാഷാണനൗരിവ നിമജ്ജയതേ പുരാ ത്വാമ്..15..

ഇത്ഥം നിശമ്യ വചനം യുധി താരകസ്യ
കമ്പ്രാധരോ വികചകോകനദാരുണാക്ഷഃ.
ക്ഷോഭാത്ത്രിലോചനസുതോ ധനുരീക്ഷമാണഃ
പ്രോവാച വാചമുചിതാം പരിമൃശ്യ ശക്തിമ്..16..

---

0:00 / 5:25

*(വേദഭൂമിപാഠഃ)*

---

ദൈത്യാധിരാജ ഭവതാ യദവാദി ഗർവാ-
ത്തത്സർവമപ്യുചിതമേവ തവൈവ കിം തു.
ദ്രഷ്ടാസ്മി തേ പ്രവരബാഹുബലം വരിഷ്ഠം

ശസ്ത്രം ഗൃഹാണ കുരു കാർമുകമാതതജ്യമ്..17..

ഇത്യുക്തവന്തമവദത്ത്രിപുരാരിപുത്രം
ദൈത്യഃ ക്രുധൗഷ്ഠമധരം കില നിർവിഭിദ്യ.
യുദ്ധാർഥമുദ്ഭടഭുജാബലദർപിതോഽസി
ബാണാൻസഹസ്വ മമ സാദിതശത്രുപൃഷ്ഠാൻ..18..

ദുഷ്പ്രേക്ഷണീയമരിഭിർധനുരാതതജ്യം
സദ്യോ വിധായ വിഷമാന്വിശിഖാന്ന്യധത്ത.
സ ക്രോധഭീമഭുജഗേന്ദ്രനിഭം സ്വചാപം
ചണ്ഡം പ്രപഞ്ചയതി ജൈത്രശരൈഃ കുമാരേ..19..

കർണാന്തമേത്യ ദിതിജേന വികൃഷ്യമാണം
കോദണ്ഡമേതദഭിത സുഷുവേ ശരൗഘാൻ.
വ്യോമാങ്ഗണേ ലിപികരാൻകി രണപ്രരോഹൈഃ
സാന്ദ്രൈരശേഷകകുഭാം പലിതം കരിഷ്ണൂൻ..20..

ബാണൈഃ സുരാരിധനുഷഃ പ്രസൃതൈരനന്തൈ-
ര്നിർഘോഷഭീഷിതഭടോ ലസദംശുജാലൈഃ.
അന്ധീകൃതാഖിലസുരേശ്വരസൈന്യ ഈശ-
സൂനുഃ കുതോഽപി വിഷയം ന ജഗാമ ദൃഷ്ടേഃ..21..

ദേവേന മന്മഥരിപോസ്തനയേന ഗാഢ-
മാകർണകൃഷ്ടമഭിതോ ധനുരാതതജ്യമ്.
ബാണാനസൂത നിശിതാന്യുധി യാൻസുജൈത്രാം-
സ്തൈഃ സായകാ ബിഭിദിരേ സഹസാ സുരാരേഃ..22..

രേജേ സുരാരിശരദുർദിനകേ നിരസ്തേ
സദ്യസ്തരാം നിഖിലഖേചരഖേദഹേതൗ.
ദേവഃ പ്രഭാപ്രഭുരിവ സ്മരശത്രുസൂനുഃ
പ്രദ്യോതനഃ സുഘനദുർധരധാമധാമാ..23..

തത്രാഥ ദുഃസഹതരം സമരേ തരസ്വീ
ധാമാധികം ദധതി ധീരതരം കുമാരേ.
മായാമയം സമരമാശു മഹാസുരേന്ദ്രോ
മായാപ്രചാരചതുരോ രചയാംചകാര..24..

അഹായ കോപകലുഷോ വികടം വിഹസ്യ
വ്യർഥാം സമർഥ്യ വരശസ്ത്രയുധം കുമാരേ.
ജിഷ്ണുർജഗദ്വിജയദുർലലിതഃ സഹേലം
വായവ്യമസ്ത്രമസുരോ ധനുഷി ന്യധത്ത..25..

സംധാനമാത്രമപി യസ്യ യുഗാന്തകാല-
ഭൂതഭ്രമം പുരുഷഭീഷണഘോരഘോഷഃ.
ഉദ്ധൂതധൂലിപടലൈഃ പിഹിതാമ്ബരാശഃ
പ്രച്ഛന്നചണ്ഡകിരണോ വ്യസരത്സമീരഃ..26..

കുന്ദോജ്ജ്വലാനി സകലാതപവാരണാനി
ധൂതാനി തേന മരുതാ സുരസൈനികാനാമ്.
ഉഡ്ഡീയമാനകലഹംസകുലോപമാനി
മേഘാഭധൂലിമലിനേ നഭസി പ്രസസ്ത്രുഃ..27..

വിധ്വസ്യ തേന സുരസൈന്യമഹാപതാകാ
നീതാ നഭസ്ഥലമലം നവമല്ലികാഭാഃ.
സ്വർഗാപഗാജലമഹൗഘസഹസ്ത്രലീലാം
വ്യാതേനിരേ ദിവി സിതാമ്ബരകൈതവേന..28..

ധൂതാനി തേന സുരസൈന്യമഹാഗജാനാം
സദ്യഃശതാനി വിധുരാണി ദലത്കുഥാനി.
പേതുഃ ക്ഷിതൗ കുപിതവാസവവജ്രലൂന-
പക്ഷസ്യ ഭൂധരകുലസ്യ തുലാം വഹന്തി..29..

0:00 / 11:02

*(വേദഭൂമിപാഠഃ)*

താസ്താഃ ഖരേണ മരുതാ രഥരാജയോഽപി
ദോധൂയമാനനിപതിഷ്ണുതുരംഗമാശ്ച.
വിസ്ത്രസ്തസാരഥികുലപ്രവരാഃ സമന്താദ്-
വ്യാവൃത്യ പേതുരവനൗ സുരവാഹിനീനാമ്..30..

ഹിത്വായുധാനി സുരസൈന്യതുരംഗവാഹാ
വാതേന തേന വിധുരാഃ സുരസൈന്യമധ്യേ.
ശസ്ത്രാഭിഘാതമനവാപ്യ നിപേതുരുർവ്യാം
സ്വീയേഷു വാഹനവരേഷു പതത്സു സത്സു..31..

തേനാഹതാസ്ത്രിദശസൈന്യപദാതയോഽപി
സ്രസ്തായുധാഃ സുവിധുരാഃ പരുഷം രസന്തഃ.
വാത്സാവിവർതദലവദ്ഭ്രമമേത്യ ദൂരം
നിഷ്പേതുരമ്ബരതലാദ്വസുധാതലേഽസ്മിൻ..32..

ഇത്ഥം വിലോക്യ സുരസൈന്യമഥോ അശേഷം
ദൈത്യേശ്വരേണ വിധുരീകൃതമസ്ത്രയോഗാത്.
സ്വർലോകനാഥകമലാകുശലൈകഹേതു-
ർദിവ്യം പ്രഭാവമതനോദതനുഃ സ ദേവഃ..33..

തേനോജ്ഝിതം സകലമേവ സുരേന്ദ്രസൈന്യം
സ്വാസ്ഥ്യം പ്രപദ്യ പുനരേവ യുധി പ്രവൃത്തമ്.
ദൃഷ്ട്വാസൃജദ്ദഹനദൈവതമസ്ത്രമിദ്ധ-
മുദ്ദീപ്തകോപദഹനഃ സഹസാ സുരാരിഃ..34..

വർഷാതികാലജലദദ്യുതയോ നഭോഽന്തേ
ഗാഢാന്ധകാരിതദിശോ ഘനധൂമസംഘാഃ.
സദ്യഃ പ്രസസ്രുരസിതോത്പലദാമഭാസോ

ദൃഗ്ഗോചരത്വമഖിലം ന ഹി സന്നയന്തഃ..35..

ദിക്ചക്രവാലഗിലനൈർമലിനൈസ്തമോഭി-
ർലിപ്തം നഭഃസ്ഥലമലം ഘനവൃന്ദസാന്ദ്രൈഃ.
ധൂമൈർവിലോക്യ മുദിതാഃ ഖലു രാജഹംസാ
ഗന്തും സരഃ സപദി മാനസമീഷുരുച്ചൈഃ..36..

ജജ്വാല വഹ്നിരതുലഃ സുരസൈനികേഷു
കല്പാന്തകാലദഹനപ്രതിമഃ സമന്താത്.
ആശാമുഖാനി വിമലാന്യഖിലാനി കീലാ-
ജാലൈരലം കപിലയൻസകലം നഭോഽപി..37..

ഉജ്ജാഗരസ്യ ദഹനസ്യ നിരർഗലസ്യ
ജ്വാലാവലീഭിരതുലാഭിരനാരതാഭിഃ.
കീർണം പയോദനിവഹൈരിവ ധൂമസംഘൈ-
ർവ്യോമാഭ്യലക്ഷ്യത കുലൈസ്തഡിതാമിവോച്ചൈഃ..38..

ഗാഢാദ്ഭയാദ്വിയതി വിദ്രുതഖേചരേണ
ദീപ്തേന തേന ദഹനേന സുദുഃസഹേന.
ദന്ദഹ്യമാനമഖിലം സുരരാജസൈന്യ-
മത്യാകുലം ശിവസുതസ്യ സമീപമാപ..39..

ഇത്യഗ്നിനാ ഘനതരേണ തതോഽഭിഭൂതം
തദ്ദേവസൈന്യമഖിലം വികലം വിലോക്യ.
സസ്മേരവക്ത്രകമലോഽന്ധകശത്രുസൂനു-
ർബാണാസനേന സമധത്ത സ വാരുണാസ്ത്രമ്..40..

ഘോരാന്ധകാരനികരപ്രതിമോ യുഗാന്ത-
കാലാനലപ്രബലധൂമനിഭോ നഭോന്തേ.
ഗർജാരവൈർവിഘടയന്നവനീധരാണാം
ശ്രൃങ്ഗാണി മേഘനിവഹോ ഘനമുജ്ജഗാമ..41..

വിദ്യുല്ലതാ വിയതി വാരിദവൃന്ദമധ്യേ
ഗമ്ഭീരഭീഷണരവൈഃ കപിശീകൃതാശാ.
ഘോരാ യുഗാന്തചലിതസ്യ ഭയംകരാഽഥ
കാലസ്യ ലോലരസനേവ ചമച്ചകാര..42..

കാദമ്ബിനീ വിരുരുചേ വിഷകണ്ഠികാഭി-
രുത്താലകാലരജനീജലദാവലീഭിഃ.
വ്യോമ്ന്യുച്ചകൈരചിരരുക്പരിദീപിതാശാഽ-
ദൃഷ്ടിച്ഛിദാ വിഷമഘോഷവിഭീഷണാ ച..43..

വ്യോമ്നസ്തലം പിദധതാം കകുഭാം മുഖാനി
ഗർജാരവൈരവിരതൈസ്തുദതാം മനാംസി.
അമ്ഭോഭൃതാമതിതരാമനണീയസീഭി-
ർധാരാവലീഭിരഭിതോ വവൃഷേ സമൂഹൈഃ..44..

ഘോരാന്ധകാരപടലൈഃ പിഹിതാമ്ബരാണാം
ഗമ്ഭീരഗർജനരവൈർവ്യഥിതാസുരാണാമ്.
വൃഷ്ട്യാഽനയാ ജലമുചാം വരുണാസ്ത്രജാനാം
വിശ്വോദരംഭരിരപി പ്രശശാമ വഹ്നിഃ..45..

ദൈത്യോഽപി രോഷകലുഷോ നിശിതൈഃ ക്ഷുരപ്രൈ-
രാകർണകൃഷ്ടധനുരുത്പതിതൈഃ സ ഭീമൈഃ.
തദ്ഭീതിവിദ്രുതസമസ്തസുരേന്ദ്രസൈന്യം
ഗാഢം ജഘാന മകരധ്വജശത്രുസൂനുമ്..46..

ദേവോഽപി ദൈത്യവിശിഖപ്രകരം സചാപം
ബാണൈശ്ചകർത കണശോ രണകേലികാരീ.
യോഗീവ യോഗവിധിശുഷ്കമനാ യമാദ്യൈഃ
സാംസാരികം വിഷയസങ്ഘമമോഘവീര്യമ്..47..

ഭ്രൂഭംഗഭീഷണമുഖോഽസുരചക്രവർതീ
സംദീപ്തകോപദഹനോഽഥ രഥം വിഹായ.
ക്രീഡത്കരാലകരവാലകരോഽസുരേന്ദ്ര-
സ്തം പ്രത്യധാവദഭിതസ്ത്രിപുരാരി സൂനുമ്..48..

അഭ്യാപതന്തമസുരാധിപമീശപുത്രോ
ദുർവാരബാഹുവിഭവം സുരസൈനികൈസ്തമ്.
ദൃഷ്ട്വാ യുഗാന്തദഹനപ്രതിമാം മുമോച
ശക്തിം പ്രമോദവികസദ്വദനാരവിന്ദഃ..49..

ഉദ്യോതിതാമ്ബരദിഗന്തരമംശുജാലൈഃ
ശക്തിഃ പപാത ഹൃദി തസ്യ മഹാസുരസ്യ.
ഹർഷാശ്രുഭിഃ സഹ സമസ്തദിഗീശ്വരാണാം
ശോകോഷ്ണബാഷ്പസലിലൈഃ സഹ ദാനവാനാമ്..50..

ശക്ത്യാ ഹൃതാസുമസുരേശ്വരമാപതന്തം
കല്പാന്തവാതഹതഭിന്നമിവാദ്രിശൃങ്ഗമ്.
ദൃഷ്ട്വാ പ്രരൂഢപുലകാഞ്ചിതചാരുദേഹാ
ദേവാഃ പ്രമോദമഗമംസ്ത്രിദശേന്ദ്രമുഖ്യാഃ..51..

യത്രാപതത്സ ദനുജാധിപതിഃ പരാസുഃ
സംവർതകാലനിപതച്ഛിഖരീന്ദ്രതുല്യഃ.
തത്രാദധാത്ഫണിപതിർധരണീം ഫണാഭി-
സ്തദ്ഭൂരിഭാരവിധുരാഭിരധോ വ്രജന്തീമ്..52..

സ്വർഗാപഗാസലിലസീകരിണീ സമന്താത്
സൗരഭ്യലുബ്ധമധുപാവലിസേവ്യമാനാ.
കല്പദ്രുമപ്രസവവൃഷ്ടിരഭൂന്നഭസ്തഃ
ശംഭോഃ സുതസ്യ ശിരസി ത്രിദശാരിശത്രോഃ..53..

പുലകഭരവിഭിന്നവാരബാണാ
ഭുജവിഭവം ബഹു താരകസ്യ ശത്രോഃ.
സകലസുരഗണാ മഹേന്ദ്രമുഖ്യാഃ

പ്രമദമുഖച്ഛവിസംപദോ്ഭ്യനന്ദൻ..54..

ഇതി വിഷമശരാരേഃ സൂനുനാ ജിഷ്ണുനാജൗ
ത്രിഭുവനവരശല്യേ പ്രോദ്ധൃതേ ദാനവേന്ദ്രേ.
ബലരിപുരഥ നാകസ്യാധിപത്യം പ്രപദ്യ
വ്യജയത സുരചൂഡാരത്നഘൃഷ്ടാഗ്രപാദഃ..55..

ഓം. P.R. IYER 19-11-2024